

nifimus quotidie incrementa fumunt: Romana oracula despicuntur, videturque desisse promissio Divina: *Porte inferni non prevalebunt.* Quæ causa tanti decrementi? & quod mali remedium? Inquiramus in causas, emendemus quæ emendanda sunt. 1. Proh dolor! videtur Deus recedere a nobis, quia nemo, aut paucissimi sunt, qui pro ineffabili Beneficio Vocationis ad salvificam fidem grates Deo debitas rependant. Quis est, qui grato animo recolat: Deus potuisset me rejicere inter Americanos, inter Africanos, & Asiaticos Idololatrias? elegit me præ mille aliis, ut a Catholicis parentibus naberer, & in gremio sanctæ Ecclesiæ educarer! Quis est, qui toto anno huic gratitudini vel unicam diem confecerit? (Vide Tit. Beneficium Vocationis ad fidem.) 2. Deficit sancta fides, quia quilibet natulus sibi novum, quod placet, fidei sistemam confingit, de veritate Scripturæ dubitat, ad Syncretismum, aut Atheismum provocat, & bonos Catholicos, qui sinceritatem fidei profitentur, tanquam simplices idiotas explodit. (Vide Tit. Hæresis, Hæretici.) 3. Deus gratiam fidei subtrahit, quia multi legibus fidei adeo difformiter vivunt, ut has, tanquam repagula vitiorum suorum, quibus assueverunt, eliminata cuperent. In negotiis & commerciis innituntur Machiavellicis principiis, peccata pudicitia contraria prolicitis jactant, adversus tolerandis adeo non assueverunt, ut propter exiguum persecutionem ad castra heretodoxorum convolent. Quid mirum quod Deus gratiam fidei subtrahat; hanc enim certe scimus de regione in regione migrasse obpeccata incolarum, &c. Vide Tit. Fides, &c.

In Festo S. Mariæ Magdalenz.

Penitentia est necessaria, austera, & constant.

1. *Lacrymis cepit rigare pedes ejus, & capillis capitis sui tergebat.* Luc. 7. Tanta est penitentia virtus & efficacia, ut peccatorum vere compunctum, redintegratis, quæ peccato perdidit, meritis, non tantum in pristinum amicitia Divinæ gradum, sed fere dixerim, majorem restituit: sic Nabuchodonosor post penitentiam recuperavit regni honorem: De filio prodigo dixit pater: *Proferre statim primum!* Et Petrus post suas lacrymas Apostolice Collegii Princeps con-

stitutus est. Hæc cum ita sint, quæ causa est, quod tam multæ dentur Magdalenz, & non multæ penitentes! cur penitens, qui hodie pacem cum Deo facit, cras iterum ad castra demonis tranfit? cur lascivus, qui hodie teclera deslet, cras desclenda reiterat? Nimirum hoc ideo fit, quia miseri necessitatem, dignitatem, qualitates, & effectus penitentia haud satis perpendunt. Explicabo aliquas hac ex parte veritates, & sancta principia eaque fere omnia exemplo S. Magdalenz confirmabo. Attendite tepidi Christiani! Primo sciendum est, penitentiam post relapsum esse indispensabiliter necessariam; prima navis, quæ homo ad portum salutis vehitur, est innocentia, hanc si perdidit, penitentia est secunda post naufragium tabula. (Vide Barz. Sermon. 7. n. 7.) Et quidem penitentia tam interna, quæ in mœnore animi, quæ externa, quæ in emendatione morum consistit. Putant aliqui, se satisfecisse, si Sacerdoti peccata confessi sint. Errant maxime! contrarium edocentur in penitentia Sanctorum, & præcipue S. Magdalenz, quæ est de venia fuerit certa, tamen deslere peccata non cessavit usque ad mortem. (Vide P. Segneri par. 3. disc. 19. n. 2. & 11.) Secundo sciendum, penitentiam non esse debere qualemcunque, sed austera, quæ etiam quantum fieri potest, tollit proclivitatem ad malum; hinc assumit voluntarias penitentialitates, quibus etiam inimica passionis animi compescuntur. Princeps otiosus, & negligens non curat petulantiam rebellium in suo regno: Qui autem vere amat patriam, irascitur, & cum exercitu rebelles opprimere studens nec sumptibus, nec sanguini parci. *Homo penitens, est sibi irascens,* ait S. Augustinus. Exemplum iterum habemus in S. Magdalena, & aliis penitentibus. (Vide Tit. Penitentia. Et P. Segn. disc. 19. n. 17.) Tertio sciendum, hæc penitentia non debet esse momentanea, aut diurna, sed constant, & perseverans: S. Magdalena etiam ex ore Divino audivit, dimissa sibi esse peccata, tamen in solitudine per triginta annos produxit penitentiam. Idem fecerunt S. Maria Aegyptiaca, S. Guillelmus Aquitanicus Dux, S. Pelagia & alii, &c. (Vide Tit. Penitentia.) Jam non amplius interrogo, cur tam multæ penitentes nullos emendationis fructus post se trahant: nempe, quia non habent has qualitates! &c.

Pæni-

Penitens debet opprimere passiones, sugere occasiones, & se ipsam punire.

1. *Lacrymis cepit rigare pedes ejus.* Luc. 7. Post extirpatas herbas venenosas solitius est hortulanus, ne ille radices in terra reliquerint, & de novo refulsulent. Post pestem sopitam fumigantur ædes & cubacula, ne virulentus vapor remaneat. Post incendium extinctum, indagatur, ne scintilla adhuc gifficat, in novas flammæ eruptione. Has omnes industriis adhibere debet penitens, ne semen peccati extincti supersit. Loquamur speciatim, & omnia iterum in S. Magdalena exemplificemus! 1. Verus penitens curam habere debet, ut mactet, & enecet inimicas animi passiones, juxta illud: *Sacrificate sacrificium* hoc fieri de S. Remigius ait, sacrificium hoc fieri de medio tollendo taurum superbis, hircum lascivis, lupum avaritiæ &c. sicut enim sol, est ex egypti emergat, tamen non simul malignos effectus ab egypti casatos abstergit; ita licet confessio peccatum remittat, non tamen pravos habitus extinguit. Salubri ergo rigore opus est, id est satisfactoris penitentialibus, quibus tolluntur peccatorum reliquæ, prout loquitur Tridentinum. (Vide Spera. punct. 107. Et P. Segn. disc. 19. num. 12.) 2. Verus penitens fugiat occasiones, & materias peccati: Josue funditus everit Jericho: Moyse in cinerem redegit vitulum: Magdalena trans mare fugit, & in specu Massiliensi procul ab urbe Solimæ se abscondit. Quare? an non potuisset in castello suo Magdalo sibi construere eremum? Nempe id fecit, ut fugeret occasiones peccati, quod facilius hic, quam ibi recurrere potuisset. (Vide Titul. Penitentia.) 3. Verus penitens audeat agere penitentiam non qualemcunque, sed proportionatam peccatis. Christus Dominus ter quæsit Petrum: *Anas me?* ut trina confessio trine negationi responderet. Magdalena pedes Domini capillis terxit, quos antea ad vanitatem crispavit, &c. (Vide Mich. a Calvo conc. 8. s. 3. num. 8. & 9.) Hæc industria, cum ordinariæ penitentibus desint, quid mirum, quod S. Ambrosius terribilem illam sententiam enuntiat: *Facilius inventi, qui innocentiam servarint, quam qui congrue egerint penitentiam.* Vide Tit. Penitentia.

Amor S. Magdalene invincibilis, & indefessus.

3. *Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum.* Luc. 7. S. Evangelista Marcus de Magdalena mentionem faciens, loqui incipit de muliere, a qua Christus Dominus septem demonia ejecit. Per septem demonia ordinariæ intelliguntur septem peccata capitalia, quibus amans Magdalena septemplex amorem opposuit, id est septem gradus amoris (nam octavus solum invenitur in celo) hunc septemplex amorem describens S. Bernardinus ait, amorem fuisse invincibilem, inseparabilem, indefessum, immutabilem, infatigabilem, infociabilem, & incomprehensibilem. Nos aliquos gradus, seu qualitates ex his considerabimus! Tu mi Christiane discite, quod vera penitentia tandem desinere debeat in verum amorem & quidem proportionatum peccatis, quo Deus, quantum fieri potest, tam intense amat, quam peccato offenditur. 1. Amor Magdalene revera fuit *invincibilis*; superabat omnes difficultates, non curabat Pharisei loquelas, non Iscariotis murmura, non fororis querimonias, non circumstantium risus. Nos in amore quam facile tepescimus, cum talis aut similis difficultas occurrit. 2. Amor Magdalenz fuit *Inseparabilis*; Christum semper audiebat concionantem, illum sequabatur convivantem, miracula operantem, imo & morientem: dum exordes discipuli in passione omnes fugiebant, illa adhare non timet cruci, sepulcro inhæret anxia! laus quidem Virginiæ est, quod semper sequatur Agnum quoqueque terit, fed de Magdalena ait Chryostomus: *illa meretrix in Evangelio Virgines ipsa honestate superavit.* O quam cito tergam vertimus Deo, cum mundus & caro delicias suis allucit, & invidiat! &c. 3. Amor Magdalenz fuit *Indefessus*; post mortem Christi ad sepulcrum excurrit, ad asatum Angelorum imperturbabilis querit Dominum: Christum ipsum sub specie hortulani sibi apparentem interrogat: Domine si tu sustulisti, ubi posuisti eum, & ego illum tollam! Quid ais Magdalena? tu tolles illum? Quid si esset in domo Caliphæ? tollam! o Mulier, non mulier, exclamavit S. Bernardinus, non locum exiit, non milites formidat! Digna quæ ad gradum octavam amoris fuit admissa in calis! &c. Sed nos Eheu! tepidos! &c.

Z. 4

In

In Feste S. Jacobi Apostoli.

Oratio quomodo fiat deservenda.

A Dorani, & petens aliquid ab eo. *Matth. 20. 1.* Romani, teste Plutarcho, olim Legationem miserunt in Bythiniam, ad quam elegerunt ex Populicivem, sed rudem & bardum: ex Senatu senem prudentem quidem, sed chitragivem & podagricum: ex exercitu militem, sed fungum & meticulosum. De hac legatione jocosus Cato dixisse fertur: Legatio Romanorum nec habet caput, nec cor, nec manus, nec pedes. Parem in modum multi Christiani Legationem, seu Orationem mittunt ad Deum mancam & similli proflus ratione defectuosam, quid mirum quod nihil eorum, quae petunt, sed potius repulsam ferant. Explico fusius meam mentem! 1. Oratio saepe non habet caput, cum nimirum rem imprudenter, id est, talem petimus, quae nocere potius potest, quam prodesse, ut sunt divitiae, honores & similia. Hodierna Mater unum ex duobus filiis voluit in regno Christi sedere ad dexteram, alterum ad sinistram, quid ineptius? In ozio non erit sinistra, ait S. Antonius Paduanus; quia ibi nec adversitas, nec gaudium diminutum invenitur. Extra calum autem petere sinistram, cheu! avertat Deus! (Vide Barz. ferm. 53. n. 27. Item Mich. a Calvo conc. 19. §. 2. nu. 2.) 2. Oratio saepe non habet cor, si nimirum firmam confidentiam in Bonitatem Dei non habeamus, dubitantes aliquo modo, an possit aut velit exaudire, propterea ad remedia terrena prius curramus, & tum primum, cum deficiunt humana auxilia, ad Deum confugimus. 3. Oratio non habet pedes, si in orando non simus constantes, sed cum non statim exaudimur, desicimus, & Deum si non immisericordem, saltem ut inexorabilem, aut memorem peccatorum nostrorum nobis imaginamur. 4. Oratio non habet manus, si opera non sint conjuncta: Filii Zebedaei non ex meritis suis, sed ex caritati propinquitate petebant coronam ante victoriam, & sic Coepostolis suis gratis anteferri sperabant; hinc Christus Dominus interrogabat eos: *Potesit bibere calicem, quem ego bibimus sum?* quod quidem, ut annotat S. Gregorius: *Jam vos loqui delectat solitudinis, sed prius vos via exercet laboris; sine calice enim amaritudinis non pertingitur ad sublimitatem re-*

tributionis, &c. V. Mich. a Calvo conc. 43. §. 1. n. 3. Item Calamatum Dom. 24. post Pent. Et denique Tit. Beatitude, &c.

Vite peregrinatio quomodo instituenda.

2. *Die ut sedeat hi duo filii mei, unus ad dexteram, & alter ad sinistram in regno tuo.* Hac vita mortalis meta est peregrinatio, qua ab exilio ad calum tendimus: vivunt quidem aliqui in hoc mundo ut *Cives*, qui praesentibus contenti non tendunt ad aliam patriam, & hi sunt peccatores. Alii habent *ve ad vone*, qui ad patriam quidem aspirant; interim tamen utuntur, & inhaerent bonis praesentibus, & hi sunt tepidi, & inconsistentes Christiani. Alii denique vere sunt *Peregrini*, qui praesentia nec quaerunt, nec amant, sed viam suam ad caelum dirigunt, & hi sunt perfecti, & tales, quales esse debemus, si salvari cupimus. (Vide P. Segneri *Manna* an. 25. Julii n. 1.) Quis forte, quid ergo requiritur ad esse *Peregrinum* perfectum? Intueri imaginem S. Jacobi Apostoli, qualiter ordinarie pingi solet; quodvis imago haud satis tibi respondeat, edocebo ego ulterius. 1. Primum requiritur *Peregrinanti* necessarium est *Pileus*, quo contra solares radios, & contra grandines & nimbos caput defendat. Per pileum intelligitur virtus patientiae, qua Christianus vite huius molestias, & tribulationes invicto animo sufferre debet. (Vide Tit. *Patientia*.) Praecipue curam ad hoc habeat, ut caput virtutum omnium, id est, fidem defendat. (Vide Tit. *Fides*.) 2. Alterum requiritur *Peregrinanti* necessarium est *Baculus*, quo canes abigere, & fessa ex itinere membra innitendo fulcire possit. Per baculum intelligitur Crux Christi, & gratia Dei: per crucem Christi latratus stygii Molossi, id est, tentationes importunas repellere dicat. (Vide Tit. *Crux*.) Per gratiam Dei standat roborari & confortari in operibus sanctis, & hac adminiculante omnes habitus, omnes arteriarum pulsus, omnes membrorum motus meritorios facere alio labore. (Vide Titul. *Gratia*.) 3. Tertium requiritur *Peregrinanti* necessarium est *Viticium*, seu subsidium pecuniarium ad praestandos itineris, vestium & morborum sumptus. Parem in modum, quo propinquus homo Christianus caelesti patriae appropinquat, eo magis a Sanctis calibus merita sua emendicare litagat, cum in modum, quo *Elia*

seus *Eliam* rogavit, *Fiat in me spiritus duplex tuus!* item ab Ecclesia indulgentias, & denique a Christo Domino Sacrosandum Divini Corporis Viticium ad felicem transitum exoret. Precor omnibus felicissimum iter! &c.

Cur preces nostrae a Deo non exaudiantur.

3. *Nescitis, quid petatis.* *Matth. 20.* Jaculari ad scopum, cumque tangere: ludere & lucrari; medicinam sumere & convalescere, non semper est unum & idem; saepe modicum obstaculum causam frustratur suo effectu. Parem in modum discurrendum est de oratione: quotidie oramus, obsecramus, instantus, suspiria, Rosaria, stectus in calum mittimus, & tamen non exaudimur! infelix sum; Deus non exaudit, imo crucem, quam dudum deprecatus sum, duplicat, triplicat. Quae causa hujus infortunii? Mi Christiane, Cornelius a Lapide hodie nam Matrem orantem considerans, septem causas assignat, cur ejus petio fuerit imprudens, & inutilis. Attende, forsitan ex una saltem causa harum septem & tuam orationem invenies viciosam! 1. *Petio* fuit imprudens, quia putabat regnum Christi Domini fore terrenum, & regio splendore pompam. 2. Quia petebat pro filiis, quod eis iam erat aliunde promissum, nempe assidere Christo & judicare. 3. Quia praesendebat pro filiis, quod eorum dores & merita longe superabat. 4. Quia incongruo tempore gloriam, & quietem quaerebat, tunc mirum, cum imminerebat passio, labor & luctus. 5. Quia aestabat, quod contraarium erat eorum Vocationi; erant enim vocati ad humilitatem & pauperitatem. 6. Quia prius debuisset petere merita Crucis, quam mercedem. 7. Denique quia pro uno petiit dextram, pro altero sinistram; sinistra autem in malam & infelicem partem potest accipi, &c. Inter has causas, mi Christiane, si una vel similitus tuam orationem viciosam reddidit, nolimitari, quod a Deo non exaudiaris, &c.

In Feste S. Annæ Matris B. V. Mariae.

Gratia Dei super omnia aestimanda.

2. *Quoniam, qui invenit homo, abscondit, & pro gaudio illius vadit, & vendit universa.* *Matth. 13.* Homo triplici bono fruatur in hoc mundo: Bono

fama, Bono fortunae, & Bono gratiae. qui triplici hoc bono gaudet, beatus ac felix dicitur, sed felicitate solum temporanea! Scio thesaurum, qui has felicitates mundanas, imo millenos mundos, tantum sperat, quantum Sol unam scintillam, & calum empyreum arenulam maris. Quis est iste thesaurus? Est Gratia Dei! de hac differenti ansam mihi praebet S. Mater Anna, cujus nomen Gratiam sonat; nomen Mariae item gratiam refert, adeoque gratia gratiam peperit, ex utraque autem natus est Christus fons omnium gratiarum. Attendite, quomodo, & qua de causa gratia aestimanda sit supra omnia bona terrena! 1. Aestimanda est super omnia, quia necessaria est ad salutem aeternam: homo non vellet veste nocturni sine memoranda egestus est & cœcavit, ceteri vestiti admitti sunt. Quare? quia vestitus nocturnus est gratia Spiritus Sancti. 2. Quoniam laboribus hanc gratia constitit fons Confessoribus, Martyribus, & ipsi Christo, qui, ut cum nobis compararet, non guttulum, sed profusum sanguinis profudit. 3. Aestimanda est gratia, quia animam facit Divinae confortem naturae! per gratiam anima fit sancta, iusta, dilecta, beneplacens Deo, paradisi creatoris, Spiritus Sancti habitaculum, Trinitatis tabernaculum, sanctuarium Divinitatis. Sicut peccatum hominem infelicissimum, & aeternae morti obnoxium reddit; ita gratia facit hominem solum adoptivum Dei! quanta haec dignitas! 4. Aestimanda est gratia Dei, quia opera nostra elevat ad meritum supernaturale, & hominem facit capax gloriae caelestis! Quamprimum mulier illa, vifaa S. Joanne, peperit filium, filius ante thronum Dei adductus est: ita quamprimum anima iusta opus bonum operatur, Deus illi gratum habet, & aeterna mercede compensat. Sicut sol majorem terrae splendorem communicat, quam omnia sidera noctu lucentia: ita millena opera naturae, sine gratia, in Dei oculis non ita fulgent, quam unicum opus hominis in gratia constituit. 5. Aestimanda est gratia Dei, quia infernalis inimicus, illam nobis cum implacabili invidia invidet, & ideo infinitas tentationes contra nos adornat. Verum nolite timere Dilectissimi, quia haec ipsa gratia fortes & invictos nos reddit contra infernalem Goliathum. *Gratia, non armis trophaeum, aservitur, ait S. Basilus Seleucensis.* (V. Barz. *Serm.* 59. n. 16. Et *Serm.* 5.)

n. 35. Item Tit. Gratia, &c.) Eia! Pugnemus, laboremus, fudemus, parati porius famam, fortunam, vitam, & totum mundum perdere, quam Dei gratiam! &c.

Mariam per preces S. Anne nobis propitiam reddamus.

2. *Inventa pretiosa margarita abiit, & vendidit omnia, que habuit, & emit eam. Matth. 13.* Præ omnibus titulis Beatissimæ Virginis Dei Genitricis Mariæ, ille in maximum nobis solatium cedere debet, quod fit Refugium peccatorum! sicut enim Dux Josue in terra promissionis constituit ayla, seu civitates refugii, ita Maria revera refugium nostrum est in omni necessitate, temporalis, spirituali, & æterna, & quidem tanta cum Misericordia, ut miserimos etiam peccatores, quos Filius rejecisse videtur, benigne recipiat, prout exemplo S. Mariæ Egyptiæ aliorumque constat. Explicabo hanc elementiam Dei Matris, & denique vos instrum, quo remedio illam vobis conciliare debeatis. 1. Sancta Dei Genitrix refugium nostrum est in necessitate temporalis, v. gr. in alimenti corporalis indigentia. Certe in nuptiis sollicita fuit de vino, ubi S. Bernardus ait: si hoc fecit invitata, quid faciet invocata? Scitis, cur in deserto multorum hominum passâ sit famem? quia in deserto non aderat oculata Virgo, quæ omnium miseriam videt, ait Novarinus. (Vide Mich. a Calvo conc. 39. §. 3. nu. 4. & 5.) 2. Sancta Dei Genitrix refugium nostrum est in necessitate spirituali, id est, in impetranda venia peccatorum, quibus Deum offendimus. Clamat *parvulus, ut pariat*: quid clamat? nempe clamando magnum desiderium offendit, ut omnes peccatores in gratia regeneret, & Filio suo reconcillet, hinc ipsamet invitat omnes: *In me gratia omnis vite & veritatis.* (Vide Tit. Patrocinium B. V.) 3. Sancta Dei Genitrix refugium nostrum est in necessitate æterna, id est in morte, ubi agitur de tota æternitate. Ibi Beatissima infidiatores demones in fugam agit, & morientem confortat, &c. (Vide Tit. Patrocinium B. V. in morte.) Bene hæc omnia, ais! sed quis nobis propitiam reddet Sanctissimam Dei Matrem, ut patrocinium suum pro nobis interponat? Respondeo, propitiam reddet Sancta Anna Mater Dei Matris! hæc auctoritate Materna quasi obstringit Filiam, ut pro nobis interce-

dat, & Filia tum ex obedientia filiali, tum ex gratitudine morem geret illi, a qua vitam recepit. Imo hoc remedium ipsa Beatissima Virgo suavitè femina, quam sic orare docuit: *Et benedicta sit S. Anna Mater tua, ex qua sine macula processit caro tua Virginea!* Vide P. Henricum Scherer Atlanti, Mar. in Gallia. Vide Reims seu Remi.

S. Anne vita, & mori nostra commendanda.

3. *Sic erit in consummatione seculi. Matth. 13.* Anno 1524. Mense Januario, cum Alonfus Zuasius Hispanus cum fezaginta comitibus ex Insula Cuba versus Occidentem navigaret, terribili tempestate jactati, totum mare, omniaque elementa sibi inimica experti, tandem in algam spumæam contrafro in frustra navigio ejedi sunt. Hic omnibus vite subsidii destituti, famem, sitim, frigus, terroresque passi sunt, adeo ut quotidie aliqui miserum extrema calamitate contabescerent mortem obierint. Inter alios innocens puella undecim annorum jam agoni proxima exclamare, & circumstantibus enarrare cepit, & circumstantibus sole splendidiorum, albicante veste & viridi pallio ornatam, quæ se Sanctam Annam Matris Dei Matrem dicebat, eamque præcepisse, ut Alonfus rescedat, quantum fieri posset, scapha, ad proximam Insulam cursum teneret. Paruit monitus, in eoque exigua terra statio non tantum dulces aquas fvi restinguendæ, sed & volucres & ova in tanta copia invenit, ut vitam tandem sustentare poterit, donec occasione natus est Hispano Governatori se manifestandi: Insigne hoc Beneficium ansam mihi dedit hortandi, & admonendi, ut vitam nostram, quæ mera navigatio est, una cum morte Sanctæ Mariæ devotissime commendemus. Quid sunt syrtis, & scopuli nisi peccata commissa? Quid fluctus, nisi nostra inconstantia? Quid blandæ Syrenes, nisi mundana voluptates? Quid tenebræ & tonitrua, nisi conscientia? Quid venti & procellæ nisi tentationes? Quid marini vulvures & ceti nisi demones? Hi omnes conjunctis viribus exitium nobis minantur. Clamemus supplices ad S. Annam, ut ostendat nobis *Maris stellam*, & contra tot pericula ab æternonfragio nos præservet. V. Menochius Centur. 10. cap. 70. Et Rossignol. cent. 2. part. 2. Mirac. 9.

In

In Festo S. Laurentii Martyris.

Martyrium pro mundo est gravius quam pro Deo.

1. **O** *ui amat animam suam, perdat eam. Joan. 12.* Hodiernum festum duos nobis martyres ante oculos ponit. Quid? duos? Ita omnino duos! unum martyrem Dei, alterum martyrem diaboli: primus est Sanctus Laurentius, alter tyrannus Valerianus! primus corpore, alter anima torquetur! primus pro Deo, alter pro demone patitur! primus inter tormenta cælesti solatio confortatur, alter furore & rabie suo inferno præladit. Videmus, quis majora tormenta sustineat, martyr Christi, an martyr diaboli? 1. Lex Dei, non nego, habet aliquam difficultatem, præsertim in incipientibus: arduum videtur, mortificare passiones, exuere appetitus sensuales, & illud Christi monitum in praxin deducere: *Qui amat animam suam perdat eam, & qui odit animam suam custodit illam.* Verum longè gravius & intolerabilior est lex mundi: Monachus ille, dum in Urbe Alexandria feminam vidit compe vestitam, & ornatu suo molestissime oneratam, flevit amare: causam quaerit reposuit: Fleo, quia tot, ac tanta non facio pro Deo, quanta hæc mulier facit pro mundo, &c. (Vide Barz. Serm. 24. num. 25. & 41.) Puer Amaleita ægrotus deseritur, Jacob a Labano decipitur, Amman vel de nocte vigilar, ne quis sibi vel de nocte gratiam regis suffiret, Nonne hoc arduum? (Vide Speranz. punct. 29. & punct. 116.) Delicia mundi sunt amariiores, quam cruce Christi, ait Sanctus Thomas de Villanova, &c. 2. Quid dicam de tyrannide diaboli, qua suos, servitio suo addictos crudelissime torquet. Illo instigante, aur præcipiente Rex Joackim in honorem idoli toto corpore sibi vulnera incidit. O! Si tale quid facere deberet Christianus pro vero Deo, quanta lamenta, & querelas funderet! (Vide Continuo in Festo S. Benedicti §. 4. num. 6.) Sic omnium peccatorum tortor & carnifex est infernalis inimicus, superbos suspendit, avaros cremat, invidos gladio confodit. (Vide Mich. a Calvo conc. 31. §. 2. nu. 10. & sequent.) Et quam mercedem tandem expectant miseri? In vita lanienam male conscientia, & post mortem supplicia gehennæ; hinc admirandus ait S. Chry-

solomus: *Quamvis diaboli imperet mors, & horum mercedem ponat gehennam, homo tamen magis illi obtemperat, quam Christo!* (Vide Paccinelli in Jonam lect. 6. n. 15.) His omnibus consideratis, quis non libentius volet cum Laurentio ardere in craticula, quam cum Valeriano regnare in throno? &c.

Quomodo ignis amoris Dei in cordibus nostris reaccendendum sit.

2. *igne me examinasti, & non est inventa in me iniquitas. Psal. 16.* Credideram hæc enim unum unicum fuisse ignem, quo S. Laurentius arsit, sed hodie alter doceat a S. Leone, dicente, quod sortior fuerit flamma, quæ intus ussit, quam externa. Qualis erat hæc flamma? externam accendit tyrannus, internam Spiritus sanctus! externa soli Laurentio convenit, interna etiam nobis communis est, de qua dictum illud: *Ignem veni mittere in terram, & quid volo nisi ut accendantur?* Jam si perferocor corda, proh dolor! inventio hanc flammam extinctam esse, sicut ignem sacrum in puteo Nehemias. Quid agendum? an extinctus hic ignis reaccendi non amplius potest? Potest! Et quomodo? Audiamus! 1. Ignis accenditur flatu oris, id est per orationem; oratio enim, cum sit elevatio mentis in Deum, quanto propinquius accedit ad fontem & scopum omnis amoris, tanto magis omnem tepiditatem ex animo expellit, illumque igne cælesti inflammar. 2. Accenditur ignis speculo caustico; speculum sunt exempla Sanctorum, præsertim hodie sancti Laurentii, cujus cor adeo igne amoris arsit, ut externum corporis ignem non sensit, & cum rifu excelerit. 3. Accenditur ignis filice: ita cor contritum, cum serio cogitat, quod summum, & infinitè amabile Bonum offenderit, amore usque ad lacrymas exardescit. 4. Accenditur ignis ignis, nimirum infernalis; quisquis enim terribiles illos cruciatus, intentione maximos, extensione interminabiles perpendit, merito cum S. Augustino exclamat: *Quis non lubens volet per horam ardere cum Laurentio, ut æternum non pariat incendium, &c.*

Per ignem S. Laurentii perpenditur ignis inferni.

3. *Qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam æternam custodit eam. Joan. 12.*

Si

Si hodie tyrannica persecutio faviret, pro- ut initio Ecclesie contra Christianos fa- viat, quis esset ex nobis, qui Laurentia- no potius igne cremari, quam fidem per- dere vellet? revera pauci, & fere nulli! Ego autem scio carcerem plenum captivis, qui ingenti cum læticia & aviditate in hos ignes insilirent, in candenti craticula non jam una hora, sed integra septimana & amplius utlulandi & affandi, si possent redi- mi e sua captivitate. Quinam sunt hi ca- ptivi? sunt infelicissimi damnati in infer- no. Agite Dilectissimi, in igne S. Lau- rentii consideremus ignem infernalem ejus- que intuitu generosam resolutionem capia- mus, adversa omnia, quamvis gravia, in hoc mundo pro Deo perferendi. 1. Quan- vis ignis elementaris, quo quotidie utimur, sit ardentissimus, & dolorem super alia om- nia tormenta causet, tamen ad ignem in- ferni comparatus se habet sicut musca com- parata leoni; ratio est, quia ignis hic no- ster a Misericorde Deo creatus est ad no- stram utilitatem, ignis autem infernalis ab irato Deo accensus ad pœnam scelere- rum. Deinde, quia ignis inferni jam ab origine mundi est suscitatus, hucusque in momen- ta singula intensio crevit. Denique quia non tantum corpora, sed & animas urit, &c. 2. Accedit, quod ignis inferni erga Christianos longe sit crudellior, & poena terribilior. Sancto Macario ambulanti, inventa calvaria fatetur, se fuisse gentilem; quærenti, an etiam Christiani sint in inferno, reponit: esse quam plurimos, & quidem longe profundius in igne dem- mersos, quam se, fuitque similes, &c. (Vide Sanch. 4. part. 6. 4.) 3. Quod terri- bilissimum, ignis est æternus! transibunt secula cœnena, millena, & centies millies millena, ignis non extinguetur. Tiberium Imp. rogavit maleficis, ut mortem sibi acceleraret! respondit Cæsar: Necdum tecum in gratiam redii. Ita post mille annorum myriades respondebit Deus dam- natis: Necdum vobiscum in gratiam redii. O terribile tormentum! (Vide Baiz. ser. 30. n. 43.) Judicate, Dilectissimi, quantum delirent, qui timent ignem Laurentii, & non timent ignem inferni! Vide Tit. Infernus, Aeternitas! &c.

In Fæsto Assumptionis B. V. Mariæ.

B. V. moriens nos honorum suorum heredes facit.

In parte Dei mei hereditas illius, & in plenitudine sanctorum delectio

*mea. Eccl. 24. Ubi mors, ibi hereditas; id quod tam in morte Christi Domini, quam hodie in Assumptione Divinæ Mariæ experti sumus! Cum Christus in cruce obit, testamentum condidit, ait S. Ambrosius, Matri Joannem, corpus Nicodemus, Patri Spiritum dedit, ipse vero Pri- mogenitus, Majoratu seu hereditate pater- na contentus in calis, nos quoque il- lius participes esse voluit, Heredes quidem Dei, coheredes autem Christi. Hodierna die, ubi omnes Apostoli tanquam testes testamenti Mariæ ex universo orbe con- vocati sunt, Nobis minoribus filiis dos Materna in hereditatem relicta est, quæ licet minor videatur, quam illa Filii, amplissima tamen est, & laudata ab ip- sa Virgine: *Mecum sunt divinitus, & gloria!* Quænam autem sunt hereditatis o- pes ex benignitate assumptæ Virginis in nos derivatæ? Sunt bona illius tam im- mobilia, quam mobilia! Videamus, qua reverentia, qua cura & sollicitudine illa custodire, & honorare debeamus! 1. Bona immobilia hereditate per Mariam no- bis relicta sunt Tempa Mariana, honori illius, & nostræ utilitati erecta. In regno Hispaniarum ejusmodi Tempa Ma- riæ dedicata, decies millena, in sola ur- be Romana, tria supra septuaginta repe- riuntur: in nostra quoque vicina haud pauca sunt, quæ totidem sacra asyla mi- hi videntur, ubi iusti in afflictionibus solatium & refugium, peccatores vero veniam & delictorum remissionem inven- iunt: quia velocior est nonnunquam fa- sus invocato Nomine Mariæ, quam in- vocato nomine JESU! Illud hic moni- tum velim, quod Doctissimus Bagatta enarrat: In Sacellam Beatissimæ Vir- ginis Haslicenæ a S. Ortone dedicatum, nulla fera, seu domesticæ, seu silvestris ingreditur, licet illud semper fieri apper- tur: quod si brutum ingredi contem- patur, vel statim perit, vel oculis excæca- tur. O mi peccator, si in clericibus ob- viantibus, ita ut superbia sis leo, au- ricia lupus, luxuria hircus, & quæ sunt cætera, saltem, antequam coram facie sanctissimæ comparas, conscientiam contritione emunda, ne tibi forte no- ceat, quod prodesse debuisset, &c. 2. Bona Mobilia hereditate nobis relicta, sunt quotidianæ devotiones, confraterni- tates, Rosaria, Scapularia, & alia! his indefessa sollicitudine, ac devotione in honorem Virginis operam nava; quia sunt scutum contra adversitates tam tem- porales, quam spirituales, præsertim*

Eccl. 1. 17.

contra insidias, & tentationes diaboli. Galenus Medicorum antesignanus eundem nocturnis illusioibus vexato sublestrat in lecto renibus rosas, refrigerationis causa suasit. Ita Beatissima Virgini, quæ vocatur Rosa Mystica, imago in sacro Scapulari eandem habet virtutem, ut extingant stygii tentatoris ardores, &c. Vide Tit. Tempa B. V. Item Tit. Cultus B. Virginis, &c.

Angeli & Homines de assumptione B. V. gaudere debent.

2. *Assumpta est Maria in caelum, gaudet Angeli.* Ante omnia hodiernæ diei læticia exigit, ut Sanctissimæ Virgini sublimissimam dignitatem gratulemur, quæ tanquam Divini Patris Filia, Divini Filii Mater & Divini Spiritus sponsa in caelos assumpta, usque ad solum Divini- ssimæ Trinitatis exaltata & coronata est. Laudetur gloriosissima cæli terræque Regina! Deinde duplex se questio of- fert; 1. Cur Ecclesia dicat, gaudere Angelos, quæ causa hujus gaudii? 2. An Homini in terris de assumptione Vir- ginis trilandum potius vel gaudendum sit? Dilucidemus utramque quæstionem! Respondeo ad primam! Omnes Angelorum cœnori de assumptione gloriosæ Virginis lætantur, & exultant; quia jam propin- quior famulatu Dominæ ac Reginae suæ obsequia sua deferre, simulque confidenti- us sperare possunt, ruinam Angelicæ suæ dignitatis rebellionis Luciferi causa- tam tanto citius securusque reparatum iri. Sed quomodo, qua de causa? De- votissimus Gerson docet, quod Christus Dominus Amantissimæ Matri suæ hodie in caelos assumptæ, ac coronatæ dimi- diam regni sui, quod in Misericordia & justitia consistit, partem cesserit, & re- servata sibi iustitia Misericordiam Mariæ administrandam dederit. Quidni ergo SS. Angeli Tutelares sperent, clericibus suos jam per Misericordiam Matrem salutem suam in caelis facilius, expeditiusque con- secuturos, & sic numerum Angelorum citius complendum esse; nimis enim certum est, multos hodie arduos in inferno, nisi Mariæ misericordia fuissent salvati. Ecce! hæc læticia Angelorum! &c. Respondeo hæc ad alteram quæstionem, an humano generi hodie trilandum potius quam gaudendum sit? Sine dubio, tristius ja- ctura accidere mundo non potuit, quam cum Dei Matrem, unicum in adversis fo- ratum amittit. Verum respirate afflicti!

Maria quidem oculos hodie per mortem claudit; sed cor illius pro nobis vigilat. (Vide Mich. a Calvo conc. 13. §. 1. n. 5.) Quamvis Mariæ Misericordia sit a nobis remotior, tamen simul est potentior! ideo dicitur *pulchra ut Luna, electa ut sol*, quia sicut ejus Misericordia antea in terris fuit defæctiosa ut Luna, jam in cælis est perfectissima ut sol! Sperate Iusti in tribulationibus vestris! Sperate peccatores in angustiis vestris! Maria obit, non abiit! proximior facta Deo, crevit in potestate, & voluntate nobis succurrendi! Audite Bernardum: *Non desit Mariæ potestas, quia Mater Omnipotentis! Non desit impetrandi facultas, quia Mater est sapientis! Non desit juven- tibus voluntas, quia Mater est Misericordie. Ora, invoca, supplica! Experietis! &c. Vide Mancini, Deus Misericors, De- monst. 10. coroll. 6. &c.*

B. V. Triplici corona coronata.

3. *Veni de Libano sponsa mea, veni de Libano, Veni, coronaberis. Cant. 4. n. 8.* Quid est, quod Dilecta in Canticis tri- plici invitatione a sponso ad gloriam coronationis vocetur? *Veni de Libano sponsa mea, veni de Libano, Veni, coronaberis!* Insignia prorsus debent fuisse me- rita sponse, quibus trifariam honorari promeruit. Ne dubitate, Dilectissimi, insignia fuerunt merita; per sponsum enim intelligo sanctissimam Dei Matrem, quæ plane sanctitatis sua Angelorum & ho- minum merita incomparabiliter tran- scendens triplici corona, veluti Romani olim Imperatores in triumpho, meruit hono- rari, videlicet ferrea, argentea, & aurea. Admiramini quod ajo? Explicemus omnia, & quid nobis agendum sit, dilu- cidemus! 1. Beatissima Dei Mater corona est *corona ferrea* in mysteriis dolorosis, quando stans sub cruce, quod filius passus est in corpore, illa passa est in anima, tanto doloris excessu, ut illos omnes creaturas divideretur, proloquitur S. Bernardus Senensis, omnes subito interi- ret; hinc S. Gabriel Archangelus Mariæ ante mortem attulit ramum *Palme*: cur non rosam aut lilium? quia illam decla- rare voluit Regnam Martyrum, qui pal- mam in manibus gestant. Tu, mi Chri- stiane, Beatissimæ omnes dolores, & aff- lictiones tuas offer unitas cum illius Mar- tyrio, &c. 2. Beatissima Dei Mater co- ronata est *corona argentea* in mysteriis gaudiosis. Tu offer illi argenteum can-
 tem

rem castitatis, & omnium piorum operum, &c. 3. Beatissima Dei Mater coronata est *corona aurea* in mysteriis gloriofis, hodie inaugurata in Reginam cali & terræ, &c. Tu offer & commenda illi mortis tuæ agonem, & roga finalem gratiam. Non deerit tibi Beatissima, ut pro te fiducialiter intercedat; nam, ut ait S. Thomas, ut quis alterius patrocinium suscipiat, tria requiruntur, scientia, potestas, & voluntas, quæ tria omnia habet Maria, &c. Vide Fridericum Fornerum Serm. Tricef. ser. 11. 12. & 13. &c.

In Festo S. Bartholomæi Apostoli.

Quilibet Christianus inter suos tenetur esse Apostolus.

Elegit duodecim ex ipsis, quos & Apostolos nominavit. Luc. 6. 1. Si Dominus Deus ad conversionem orbis, & propagandam salvificam fidem potentis Principes ac reges cum armatis exercitibus, aut astutos Philosophos omnifcientiarum genere excoltos adhibuisset, quilibet Christianus se excusare, dicere que posse: Non teneor imitari Apostolos, quia tali potentia, & exquisitis qualitatibus ad grande hoc opus requisitis præditus non sum! verum cum Divina Providentia ad lucrandas animas elegerit viros inermes, rudes, indoctos & inultos, nemo est, qui hanc exultationem obtendere possit. Omnes ad imitationem Apostolorum tenentur cooperari ad animarum salutem! idque vel maxime dictum ac inculcatum volo Superioribus, Parentibus, ac Patribus familiaribus, qui inter suos subditos, filios, ac famulos domi suæ obligantur esse Apostoli, intruendo omnes curæ suæ commissos in fide, & iustitia Christiana. Sed quomodo? Audite, attendite! 1. Nemo hominum sibi soli vivit, sed etiam proximo, cui tam corpore, quam anima tenus pro viribus prodesse studeat, iuxta illud: *Mandavit unicuique de proximo suo.* Hoc mandatam præcipue stringit eos, qui præsent. Itaque ante omnia curat Superior, aut Pater-familias, ut domesticos, filios, & famulos in sancta fide instruat, aut instrui permittat; hunc in finem illos ad audiendum verbum Dei, ad frequentandas catecheses compellat, & nonnunquam ipsius pio discursu aut lectione super mensam, aut aliis sacras veritates exponat. Neque unquam permittat, ut vel jota, vel un-

apex alicujus articuli a suis subditis intrudubium vocetur. Insuper sollicitè curet, ut ne quisquam suorum familiaritatem contrahat cum heterodoxis, aut illis libertinis, qui pro more infelicis hujus sæculi sibi ipsis fidei sistema confingunt, & antiqua sacrosancta dogmata, ab Apostolis derivata nasutuli risu explodunt. Fugiantur illi velut pestis! &c. (Vide Tit. Fides, Hæresis, Hæretici, &c.) 2. Deinde invigilent Superiores, ac Pater-familias, ut subditi, & domestici solide imbuantur in iustitia Christiana, cujus duplex est manus, seu obligatio: Declinare a malo, & facere bonum. Et hoc quidem quod attinet, nempe facere bonum, erudiat illos, quomodo continuo in præsentia Dei ambulare, & actiones quotidianas per sacram intentionem ad opera meritoria elevare possint ac debeant. (Vide Tit. Opera bona, Intentio &c.) Denique vigili oculo observet eorum mores ac vitæ rationem, suspecta consilia interrumpat, peccata maxima cum sollicitudine præcipiat, & neminem sceleratum in domo sua patiar, &c. Hæc si agat, erit Apostolus domesticus! Vide Tit. Superiores, Pater-familias, Peccatum, &c.

Mala consuetudo grande malum.

2. Numquid mutare potest ethiops pellem suam? Jerem. 13. Cum homini ad rem impossibilem consentienti inutilem conatum exprobrare volumus, dicere solemus: Ethiopein lavas! Etenim etiam si Africanus in Mauritania natus, ter, quater, decies, aut sæpius cum omni industria lavetur, nunquam nigredinem exuerit, nunquam albedinem induet. Scitis, quid per ethiopen intelligam? Intelligo miseritimum peccatorem, cujus peccandi malitia in consuetudinem creverit. Revera peccatum denigrat animam, eamque toties quoties nigredinem facit, donec tandem nigredo incorrigibilis, & inemendabilis sit: Ita sentit, & loquitur S. Bernardus: Sunt aliqui, qui quali cute quadam involuti sunt consuetudine vitiorum, ut illam desistere aut desulfescere non tam sit spoliari, quam excoriari. Vultis audire rationes? Audite! 1. Mala consuetudo nam potens & violenta est, ut quoties peccatum repetitur, semper magis invalescat: sicut per quemvis mallei ictum clavus profundus in lignum immergitur; ita per quodvis peccatum consuetudo mala magis

gis radicatur; hinc dicitur transire in naturam; quemadmodum illa, quæ natura nobis, dedit exiri & deponi non possunt, uti spirare, comedere, dormire, ita quæ per consuetudinem invaluerunt, superari vix amplius possunt. 2. Quin imo consuetudo tam maligna est indolis, ut etiam ardua, & amara dulcescere faciat: Israelitæ in deserto caelesti Manna pasti sunt, & tamen præ illo cepas & allia Ægypti aseruerunt, quia his ultra centum annos assueverunt. Quid amarior, quid insulsius peccato? cum prima vice committitur, heu! quantis aculeis conscientiam lancinat! quod si repetitis viribus multiplicetur, desinit esse absinthium & inlita sacchari devoratur. 3. Hinc est quod consuetudo mala difficillime emendetur, & ordinarie infelicem mortem post se trahat; ad conversionem enim non est efficacius remedium, quam timor Domini, hic timor autem eliditur per consuetudinem; quia tandem animus ocalefcit. (V. P. Seignerii p. 1. Disc. 4. n. 14.) Quid ergo agendum? ad desperandum? violenta violenter superanda sunt! Peccator sæpe invocet Dei gratiam. Deinde perinvictum propositum voluntatem subjuget. Denique contrariam virtutem iterato eliciat &c. V. Tit. Mala consuetudo, &c.

De crimine detractionis & ejus damnis.

3. Vocavit Discipulos suos, & elegit duodecim ex ipsis. Luc. 6. Hi duodecim Discipuli erant oracula Veritatis, quos ad Christi legem toto orbe disseminandum Dominus elegit, inter hos etiam erat S. Bartholomæus, Indorum, & majoris Armenia Apostolus. Audite vero, quam infeliciter Sancti istius labores fuerint frustrati! Jam Regem, cum Regina, & duodecim civitatibus converterat, cum ecce! Sacrificulorum furationibus apud fratrem Regis ita fuit denigratus, ut is innocenti Apostolo, post detractum honorem, etiam pellem detrahi crudelli martyrio præcepit. Maledictum crimen detractionis! Hoc, Dilectissimi, ut vobis odibile, & detestabile reddam, describam malignissima ejus damna; si nec enim coluber triscupite lingua tria vulnera infligit: ita detractio tres uno mortu laedit, loquentem, audientem, & eum maxime cui detrahit. (Vide Barz. serm. 36. n. 26, h. serm. 50. n. 31.) 1. Detractio vulnerat *detrahentem*, de hoc ait Psalmista: *Conversi sunt in ar-*

gum pravum: Arcus pravus est, qui dum putatur sagittam contra hostes enaculari, fauciat sagittarium: exemplum habemus in Maria forore Moyse! dum contra fratrem linguam acuit, cui maxime nocuit sibi ipsi; quia lepram contraxit. (Vide Speranzam punct. 115.) 2. Detractio vulnerat *Audientem!* Inter detrahentem & audientem ait S. Augustinus, non est aliud discrimen, quam quod primus habeat diabolum in lingua, alter in aure: si non esset auditor, non esset detractor; quia ille nonnunquam de industria expiscatur, quæ audire vellet, & est velut solis ad ignem. 3. Detractio maxime vulnerat *Eam cui detrahitur.* Jeremias vidit oliyam pulcherrime florentem, cum autem transiit, illa non erat amplius: quid factum est oliva? fulmine tacta est. Ita multiflorens, sed a detractione ceu fulmine ad nihilum redigantur, &c. Vide Tit. Detractio, &c.

In Festo Sanctorum Angelorum.

Angelus custodit clientem intrantem, transientem, & exsurrentem e mundo.

1. **A**ngelis suis mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis. Ps. 90. v. 11. Quod Magister est Discipulo, quod Medicus ægro, quod Ductor Viatori, quod scutum Militi, quod umbraculum contra æstus solis, id omne, & multo plus est Angelus Custos Clienti. Expertus est juvenis Tobias, quem Angelus Raphael fidelissime comitatus est in itinere. Verum non jam Tobias, sed nobis ipsis gratulemur hodie, quia de te, de nobis omnibus Deus mandavit Angelis, ut custodiant nos in omnibus viis nostris, quod certe mandatam Angeli obedientissime exequuntur. Sed quantum sunt illæ viæ? Respondet S. Hieronymus: Via hominis triplex est, In mundum, Per mundum, & Ex mundo! Videamus obsequia, quæ tripliciter nobis præstat Angelus. 1. *In mundum intrat homo per natiuitatem*, ubi certum est, quod Angelus, ad mandatam Domini, sollicitè curam gerat de parente, ne partus, antequam lucem aspiciat, in utero Matris per infortunium, quod sæpe fieri solet, suffocetur, & pereat. Deinde in ipsa natiuitate dies certum est, quod Angelus mox insantem in suam tutelam recipiat, ne ab insidiante diabolo, qui jam tum neo-nato homini eazum, e quo ipse

ipse expulſus eſt, invidet, ante Baptiſmum juguletur. Optime faciunt parentes, ſi prima ſtatim hora infantulum Deo, & Angelo tutelari commendent! &c. 2. *Per mundum ambulat homo in vita ſua, ubi Angelus ſemper lateri eius adheret, eumque contra pericula corporis & anime cuſtodit.* Pericula corporis ſunt nobis, vulnera, aliæque infortunia, quæ paſſim in aliis dolenter conſpicimus. Pericula anime ſunt peccata, contra quæ Angelus in tentationibus luſcurrit, eumque vel inonitis excitat, vel minis etiam terret, ne a via mandatorum recedat. (Vide Speranz. punct. 97.) 3. *E mundo exit homo per mortem, ubi Angelus omnem conatum adhibet, ut morientem ab infidiis infernalis inimici, & a deſperatione præſervet, &c.* Tu, mi Chriſtiane, in tribus hiis Angelo momenti mortem gerere! cura ſolicite, ne illum unquam peccato in fugam agas; quia ait S. Bernardus: *Vae nobis, ſi provocati peccatis indignos nos judicaverint præſentia Jua!* &c. V. Barz. Serm. 19. n. 13. & ſeq.

Festum hoc eſt gratitudinis, obedientiæ, & compaſſionis.

2. *Ut cuſtodiant te in omnibus viis tuis.* Sicut Feſta Domini per annum ad exercendas virtutes Theologicas nos excitant: Feſta Mariæ Virginis ad puritatem animi conſervandam inflammant: Feſta Sanctorum ad imitationem virtutum provocant; ita hodiernum Feſtum SS. Angelorum reſpectu Dei eſt Feſtum gratitudinis, reſpectu noſtri Feſtum obedientiæ, reſpectu Angelorum Feſtum gratulationis, vel compaſſionis. Si paradoxum vobis videtur, quod loquor, aude explicationem! 1. Hodiernum eſt Feſtum gratitudinis reſpectu Dei! quis enim grates ſatis rependat amantiſſimo ac providiſſimo Deo, quod a primo creationis momento Duce[m], tutorem & cuſtodem nobis adju[nxerit] ſideiſſimum ac potentiſſimum, qui in hoc vitæ mortaliſis itinere, per miliena pereundi pericula, ad calum nos ſecure perducere poſſit, & velit. Nonne convenientius foret, ut nos ſerviremus Angelo, quam Angelus nobis? &c. 2. Hodiernum eſt Feſtum obedientiæ reſpectu noſtri; cum enim Angelus per monita, & minas nihil aliud intendat, quam noſtram ſalutem corporis & anime, exigit viciffim noſtra obligatio, ut ejus nutum obſequioſiſſime ſequamur. Quantum profuit hæc obe-

dientia juniori Tobie! &c. 3. Hodiernum eſt Feſtum vel gratulationis, vel compaſſionis; ſi enim cliens obediens ſalutem conſequatur, Angeli in calis diem feſtivarum agunt, & ceteri huic Angelo gratulandi applaudunt. (V. P. Lohner. Bibl. V. Angelus n. 37. §. 3.) Si vero cliens æternum perat, Angelus triftatur, & ceteri illi cum luctu condolent. Ideo in hodierno Evangelio dicitur: *Videte ne contemnatis unum ex hiis paſſulis, id eſt, ne interitum anime illius pro ley ſadura reputetis, Angelienim illorum ſemper vident faciem Patris veſtri, id eſt, Angeli, etſi quoad ſculpam non habeant, tamen coram facie Divini Patris erubefcunt interitum ſuorum clientum.* O infelix cliens, quanta cum deſperatione deplorabis inobedientiam tuam, qua amantiſſimi Cuſtodis conatus fruftraſti! &c. Vide Mich. a Calvo conc. 10. S. 3. n. 9. & ſeq.

De obſequiis quæ Angelus clienti præſtat.

3. *Angelis ſuis mandavit de te, ut cuſtodiant te.* Sanctum Angelum Cuſtodem ut Tutorem inteor, qui pupillum orphanum, parentibus præmatura morte orbatum, nutriendum ſuſcipit, & adoptat. Sicut iſte, ita & Angelus innocentem animam recens natam in ſuam tutelam recipit. Cuius mandato? Dei Optimi Maximi, qui ex immanſa benignitate cuilibet homini Cuſtodem aſſignat. Cum igitur Angelus ſit ſapientiſſimus, utique ſolet; cum ſit potentiſſimus, utique poterit; & cum ſit ſanctiſſimus, utique volet, profundiffima cum humilitate mandato Dei obedientiffime ſatisfacere, & anime ſibi commiſſæ omnia, qua expedit, obſequia præſtare. Quænam ſunt hæc obſequia? Audiamus ex S. Bonaventura, & noſtram gratitudinem diſcamus. 1. Angelus Cuſtos, dum munus hoc ſuſcipit, ante omnia operam dat, ut innocens anima ab unguiculis in virtute ſemper, & meritis ereſcat; hunc in finem educatoribus, Magiſtris, & inſtructoribus ſaluberrima principia ſuggerit, in eam animæ inculcanda v. g. de Deo amando ſuper omnia, de obedientia præſtanda parentibus, de contempndis mundi vanitatibus, de fine ultimo, ad quem creati ſumus, &c. 2. Solicite vigilat ne cliens in peccatum cadat, malicium illud malum, de quo S. Blaſchus quotidie filio ſuo Ludovico in facta quæſtione ſuſcepit. 3. Fili, malum te in fero, quam in peccato videret! & ecce!

hoc

hoc principio horror peccati tam altas radices egit in corde Regis Ludovici, ut per omnem vitam inter aule delicias, quod miraculo ſimillimum eſt, nunquam graviter peccaverit. 3. Quodſi infelix cliens in grave delictum incidit, eheu! luget, & triftatur Angelus, atque laborum duplicat, ut miſer per poenitentiam cito cum Deo reconcilletur, ne multiplicando peccata in profundum veniat; & perat. 4. Id ſi impetraverit, continuo clientem ſpe præmitti, & metu inferni exſtimulari, ut in Dei gratia uſque ad mortem perſeveret, &c. En! hæc ſunt obſequia, quæ tibi Angelus tuus hucusque præſtitit, & deinceps præſtabit. Quæ noſtra eſt viciffim obligatio? Audi: cum Patriarcha Abraham ad mandatum Dei filium ſuum Iſaac immolaturus erat, apprensus Angelus manum & gladium ſerientis cohibuit, & ita filium in vivis conſervavit. Hæc enarrat Scriptura, non autem adjungit, qua gratitudine Iſaac Angelum conſervatorem veneratus ſit. Et quare non? quia verbis deſcribi non poteſt, quantum Iſaac Angelo debuerit, cui fe totum debuit: Ita de te loquor, mi Chriſtiane! Forſan jam arderes in inferno, niſi hoc protectore fuiſſes præſervatus! igitur te totum debes, &c. Vide Tir. Angelus Cuſtos. Barz. Serm. 72. num. 14. Item Corn. a Lap. Exod. 23. v. 20.

In Feſto Nativitatis B. V. Mariæ.

De donis nature & gratiæ B. V. collatis.

1. **D**E qua natus eſt JESUS, qui vocatur Chriſtus. Cum Creator rerum omnium Deus Beatiffimam Virginem, quam Divino Filio ſuo Matrem elegit, & nihilo produxit, ſimul illam celeſtibus donis adeo exornavit, ut primo creationis inſtanti jam eſſet excellentior omnibus Sanctis, dicereque poſſet: *In plenitudine Sanctorum detentio mea!* Præterea hodierno Nativitatis Feſto ad cunas Virginis advenerunt duæ opulentiſſimæ Matronæ, quæſe, ſuaſque divitias plane ingentes ejus famulati addiderunt. Quænam ſunt hæc duæ Matronæ? ſunt Natura, & Gratiæ! Videamus quæ dona ad excellentiam Neo-natæ Virginis contulerint, & quid nobis agendum, diſpiciamus! &c. 1. Natura contulit Neo-Natæ Virgini pulchritudinem admirandam, qua omnes Veteris Teſtamenti feminas, quæ de venuſtate laudantur, uti Rebecca[m],

D. Claus Spicil. univerſ. Pars III.

Rachelem, Eſther, aliæque incomparabiliter ſuperavit. S. Dionyſius Atheniſi uſque Jeruſalem profeſtus eſt, ut Mariam videret. Vidit, & poſtea edixit: crediturum ſe, quod Deam viderit, niſi fides contrarium doceret. Et quod majus eſt, hæc pulchritudo in aſpicientibus non ſuſcitavit; ſed extinxit libidinem: ſuit *ſicut lilium inter ſpinas*: quia aliæ pulchritudines pungunt ut ſpina; ſed Maria ſemper ad pudicitiam allicuit ſicut lilium. Tu, mi Chriſtiane, cum moleſtias ſimillimum punctorum advertis, Mariæ pulchritudinem tibi ante oculos pone! &c. (Vide Mich. a Calvo Conc. 11. Ser. 2. n. 5.) 2. Gratiæ Beatiffimam Virginem ea ſanctitate donavit, ut non tantum illam ab omni macula peccati originalis præſervavit, ſed omnes creaturatum excellentias in ea adunavit, dicente S. Hieronymo: *Ceteris per partes, Mariæ fe tota inſuſtigit gratiæ plenitudo.* Maria ſuit, & eſt Regina omnium Sanctorum: ergo debet eſſe idea ſanctitatis, juxta quam SS. Angeli, Apoſtoli, Martyres, Confeſſores & Virgines ſuam efformarent. (Vide Corn. a Lap. Prov. 8. v. 22.) Tu, mi Chriſtiane, gratulare ſanctiffimæ Virgini tantas corporis & anime excellentias, roga illam, ut tibi puritatem ab omni peccato immunem tuo patrocinio impetare digetur. (Vide Tir. Excellentia B. V.)

Maria comparatur Lunæ, Auroræ & Soli.

2. *Qua eſt iſta, quæ progreditur quaſi aurora conſurgens, pulera ut luna, electa ut ſol?* Neo-Natæ Virginis dignitas ab Angelis admirantibus triplici comparatione laudatur, & extollitur, Luna, Auroræ & Solis, quod indicatur, quod ſicut Luna in nocte, Aurora ſub diluſulo, & Sol in die luceat; ita Mariam a Deo conſtitutam eſſe, ut peccatoribus, poenitentibus, & juſtis ſuo auxilio, & patrocinio proſit: *Omnium uncta ſadæ eſt*, ait S. Bernardus, omnibus *Miſericordie ſinum aperit, ut de plenitudine ejus accipiant univerſi.* (Vide Barz. Serm. 75. nu. 15. Et Serm. 71. nu. 10.) Videamus, quomodo Beatiffima triplici beneficio omnibus proſit, ut quæ noſtra ſit viciffim obligatio, agnoſcamus! &c. 1. Sicut Luna in nocte luceat; ita Maria miſericordiam curam gerit, qui in tenebris peccatorum hallucinantur! Inſelices anima, quid vobis ſolatiſi ſuperſeſſe poteſt in mundo, qui Deum habetis inimicum!

Aa ſilum

filium vite humanæ tenuæ, & fragile est, desepente, cum minime putabitis, frangitur! & quid speratur? infelicissima æternitas! Miseris his Beatissima Virgo compatitur, & sicut Luna omnes influens, quos a Sole recipit, terræ communicat; ita illa intercessionem suam miseris gratiam conversionis exorat. *Væ*, illis, qui gratiæ cooperari detrectant! (Vide Mich. a Calvo conc. 27. §. 1. n. 10.) 2. Sicut Aurora lucet sub dileculo, media inter diem & noctem; ita B. V. singulariter Patrona est penitentium, qui quasi funt mediæ inter diem gratiæ, & noctem peccati. Illo, penitentiam egerint, peccatum tamen tot venenosas radices in animo reliquit, quæ in molestas tentationes, infirmitatesque identidem repullulant, ipse etiam dæmon iure suo, quod per peccatum acquisivit, non vult cedere, quotidie novos insultus & pugnas renouat. Quid remediū? confugiendum ad Mariam! sicut aurora succurrit Jacobo luctanti; ita illa, speciali deuotione invocata, decertantibus in huius vite prælio subuenit. (Vide Mich. a Calvo conc. 39. §. 3. n. 7.) 3. Sicut Sol lucet in die, & radius suis calefacit, inflammat, & fecundat; ita B. V. specialiter oculos suos convertit ad homines iustos, qui lumine Divinæ gratiæ cornescant. Pro his non tantum in spiritualibus, sed & in temporalibus curam gerit. Percipite curam prodigiosam! Quingenti Metalli-flores a corruente monte in spelunca subterranea obruti sunt. In hoc misero statu apparuit illis infernalis inimicus, illisque promisit exitum, si suæ servituti se addicere vellent. Recursarunt conditionem omnes, & hodierna die Natiuitatis B. V. auxilium invocarunt, & ecce! mons miraculose in medio ruptus, exitum capriui aperuit. (Vide Rossignol. cent. 3. Mirac. 44.) Laudite iusti! perseverate constanter in Dei gratiâ! Maria Mater vestra erit, corpore & anima tenet! &c. (Vide Tit. Comparationes B. V.)

Cunæ B. V. debent nos animare ad pugnam.

3. *Virum Mariæ, de qua natus est IESUS, qui vocatur Christus. Matth. 1.* Cum olim regnum, seu Ducatus Brabantinus legitimis suis Principibus per mortem orbatus, ex omni parte per armatos exercitus invaderetur, Proceres regni, ut extreatio malo consulerent, Godofredum principem heri natum, qui solus e pro-

uorum sanguine superflus adhuc in cinis vagabatur, in campo arenæ, ubi cum hostibus confidendum erat, in cinis ex ardore suspenderit, ut milites miserabili sui principis aspectu ad pugnam animarentur. Et profuit consilium! hostes victi sunt. Ecclesia hodie cunæ B. V. Domina nostra nobis ante oculos ponit, ut nos in hac vita, quæ mera militia est, ad pugnam contra hostes generose obeamus excitaret. Quinam sum nostri hostes? est infamis illa tritas, mundus, caro, & dæmon. Videamus quomodo pugnandum, quomodo vincendum sit? 1. In arenam progreditur Mundus, & magna cum iactantia bona sua, honores, ac dignitates extollit, vitam longævam, felicitatem maximam, ac dies sine nube serenos promittit, quæ promissione miseros nonnumquam adeo dementat, ut cervicem superbiendo erigentes, ad fastigia mundana eluctentur, & æterna obliviscantur. 2. Ad pugnam continuo provocat caro, voluptates suas offert, suos sequaces, qui sibi dictum putant illud: Ede, bibe, lude! beatos dicit. Econtra iustos ac castos, qui ejus delicias aspiciunt, continent: Josephum innocentem in carcere concludit, & adulteram ream domi honoribus extollit. 3. Pugnam prosequitur, & aggravat fallacissimus dæmon, offert divitias, honores, voluptates, & omnia terrena commoda, & tamen suos asseclas certos esse jubet de æterna felicitate, &c. At vero, Dilectissimi, cauti estote! nolite fidem dare! Est impossibile, ait S. Hieronymus, ut presentibus quis, & futuris fruatur bonis, atque hic ventrem & ibi mentem impleat! Atrollite oculos ad cunæ B. V. quæ semper fuit humillima, castissima, pauperissima! huius aspectu discite porro pugnare contra Mundum, Carnem, & Dæmonem! &c. &c.

In Festo S. Matthæi Apostoli.

Miseriçordia Dei mirabilis erga peccatores.

1. *Vidit IESUS hominem sedentem in telonio, Mattheum nomine. Matth. 9.* Qui criminis capitalis reum fe fecit, ad atylum aspirat: sic in Veteri Lege dabantur civitates refugii, ubi malefactorum erant securi contra apparatus iustitiæ. Peccator reus est flagitii capitalis, quia rebellis contra Divinam Majestatem! quo confugiet? non est illi refugium,

quam offensus Deus! In humanis, qui regem offendit, regem offensum quam longissime fugit! Non ita in Divinis! qui Deum offendit, quo magis securitatem desiderat, eo propius ad Deum offensum accedit. O Misericordia Dei, patere, ut te peccatorum cordibus intime incaleam, quæ te hodie in vocatione peccatoris Matthæi mirabilem exhibuisti! Agnoscat peccator, quæ principia imbibe in animo debeat de Misericordissimo Deo! 1. Inprimis firma fide tenet peccator, Magnam esse Misericordiam Dei erga peccatores! Abrahamum ex igne Chaldæorum, Lotum ex incendio Sodomæ, tres pueros ex fornacæ Babyloonica eripuit: sed hoc fecit amicis! non ita mirabilis est, quod inimicum, videlicet peccatorem eripiat ex igne infernali? Non est Rex aut Princeps in orbem terrarum, qui rebellem in amicum facere recipiat, qui unum unum facit Misericordius Deus, &c. 2. Consideret, & admiretur peccator, quod Deus peccatorem non tantum rogantem recipiat, sed & non rogantem rogando & invitando præveniat. Id quod admiratur Tertullianus inquis: Inaudita Misericordie genus, summo cum iure veniam negare posse, & non solum non negare, sed rogare & minari. 3. Peccator bene ac profunde animo imprimat, exempla Misericordie non debere trahi in consequentiam: pessima est argumentatio: Mattheus Misericordiam consecutus est, ergo & ego consequar! Per similem argumentationem olim Pharaon perierit: dixit sibi ipsi: Populus Israel secure transiit rubrum mare: ergo & mihi transire licebit: dixit, & submersus perierit. Vide Barz. Serm. 13. a n. 9. & seq. Item Tit. Misericordia &c.

De Beneficio Vocationis ad fidem, & nostræ obligatione.

2. *Et ait illi: Sequere me. Matth. 9.* Quam gratiam & Beneficium Christus Dominus Matthæo exhibuit, vocando illum præ mille aliis ad sui sequelam, id ipsum & Dominus Deus exhibuit cultibet Christiano, vocando illum ad sanctam salvificam fidem præ millies millies aliis: circumferamus oculos & animam per totum orbem terrarum, videbimus nostram Europam fœtante heresim monstris, Lutheranismis, Calvinismo, Janfenismo, Sycretismo, Atheismo, aliisque, quotidie novis. Si consiciamus oculos in cæteras mundi partes Asiam, Africam & A-

mericam, inveniemus non nisi Gentiles, Machumetanos, Idololatrias, tanta cum feritate morum, ut incolarum milliones, ac miliones, si solum externam speciem excipias, brutis, quam hominibus sint similliores. Et cur Dominus Deus nos præ his omnibus ad sanctam salvificam fidem vocavit? Ex mera Bonitate & Misericordia! Quis unquam hoc beneficium satis perpendit: quæ gratitudine illud retribuere, & compensare possimus Misericordissimo Deo? Imitemur exemplum S. Matthæi, ille pro gratiâ suâ Vocationis adeo gratum fe exhibuit Deo, ut in honorem Dei, Evangelistæ, Apostoli, & Martyris manus obierit. Faciamus similitur, audiamus quomodo! 1. S. Mattheus in gratitudinem suæ Vocationis egrit *Evangelistam*, describendo vitam Christi a stabulo usque ad crucem. Parem in modum quoad Deum vitam Christi in nobis semper exprimumus. Ideo in Concilio Antiocheno decretum est, ut credentes in Dominum IESUM Christum deinceps Christiani vocarentur: hic titulus denotat sequacem Christi, quem in Baptismo professus est. (Vide Barz. Serm. 41. n. 19.) Studeat ergo, sicut corpore in terra, ita animo semper in celo habitare; non transeat hora, in qua non Deum suum per aspirationes iaculatorias saluret, & omnia ad ejus gloriam agat. (Vide Tit. Christianus.) 2. S. Mattheus in gratitudinem suæ Vocationis factus est *Apostolus* propagando fidem, & prædicando Verbum Dei in salutem animarum. Parem in modum Christianus quoad proximum conatum omnem impendat, ut rudes instruat, errantes corrigat, virtutem verbo, & exemplo doceat, peccata impediat, &c. 3. Sanctus Mattheus in gratitudinem suæ Vocationis factus est *Martyr*, dum Parthis & Echiopibus fidem attulit, securi percutus. Parem in modum Christianus quoad seipsum martyri fiat, affectibus terrenis emoriatur, passionibus, & concupiscentias perimat, ad vestrales, & erumnas sæculi generosa resignatione perferat, tentationes vineat, percutienti alætra maxillam præbeat, id, quod genus martyrii est, &c. Vide Tit. Christianus. Sic respondendum est gratiæ Vocationis ad fidem, ut quilibet in mortis articulo dicere possit: Gratiâ ejus in me vacua non fuit, &c.

De operationibus gratiæ Divinæ.

3. *Vidit hominem sedentem in telonio. Quod sel ortens fuit in nostro*
Aa 2   Hoie

Horizonte, id aspectus Christi fecit in animo Matthæi: Discussit tenebras noctis, qua periculum æterni interitus non agnoscebat: Calefecit frigidum cor, ut calefibus desideris ardere inciperet: Dissolvit nivem & glaciem, qua ille transitoris divitiis inhærebat: Verbo: tam salutare operationes in corde Matthæi reliquit, ut factus sit ex publicano Apostolus, ex peccatore penitentium exemplar. *Vidit illum Deus*, ait S. Chrysologus, *ut ille videret Deum!* *Vidit illum Christus*, *ut ille pecunia latebras non amplius videret.* En! Dilectissimi, ansa nobis offertur, admirandi salutare effectus, & operationem gratiæ Divinæ! Ad rem! 1. Duplex est gratia Dei, *actualis & habitualis*: Actualis est quasi auxilium transiens, per illuminationem intellectus, & inflammationem voluntatis excitans peccatorem ad penitentiam, aut hominem iustum ad opus salutare: exemplum habemus in Matthæo, & etiam in Petro, quem ubi Dominus post trinum negationem respexit, ille penitens flevit amare. Habitualis, seu gratia sanctificans est donum supernaturaliter, quod ex se stabiliter inhæret animæ, peccatum remittit, hominem facit filium adoptivum Dei, etque una cum cælesti pulchritudine jus tribuit ad vitam æternam. 2. Utramque hanc gratiam asstimare debemus super omnia mundi bona, parati potius vitam perdere, quam Dei gratiam, juxta illud: Quid prodest homini, si mundum universum lucretur, animæ vero suæ detrimentum patiaris? 3. Illud maxime curandum, ut neutri gratiæ obicem ponamus, sed fideliter cooperemur utrique: Abraham, cum tres Angelos hospitio recepit, ipsemet sedulo obitè ministeria domus, quia, ut ait S. Chrysolomus: Venerationem Divinam debet subservari noster labor! &c. Vide Mich. a Calvo conc. 36. §. 2. n. 7. Et. Tit. Gratia Actualis, &c.

In Festo S. Archangeli Michaelis.

S. Michael pro vita & morte invocandus.

Loquens per Angelum suum Servo suo Joanni. Apocal. 1. Quemadmodum S. Michael Archangelus in veteri Lege fuit Custos Synagoga; ita in nova Lege Princeps & Protector est Ecclesiæ! Huic ex mandato Dei præest, curam illius gerit, in persecutione protegit, ad Dei gloriam promovendam excitat, peccata & scandala ab illa avertit, om-

neque impendit operam, ut omnes fideles in statu tam sacro quam profano ab Ecclesiâ militante ad triumphantem transferantur. Ante omnia igitur hodie Sandum Archangelum in genere rogemus, ut potenti suo brachio, periculosis his temporibus, Ecclesiam defendere, & ad caelestem gloriam promovere pergat. Quid autem in specie rogamus? Id desumendum ex officii, quæ gerit. Audite! 1. Tempore illo, quo superbus Lucifer seditionis caput contra Deum extulit, volens similis esse Altissimo, S. Michael rebellis sese opposuit, eumque cum sequacibus in abyssum inferni precipitavit. Rogandus igitur S. Archangelus, ut contra infernales potestates nobis succurrat, in tentationibus, præsertim in morte assistat, a peccatis præservet, & nullo modo permittat, ut contra nos prævalat inimicus. 2. S. Michael a Deo constitutus est ad suscipiendas animas: rogemus ergo, ut a Deo nobis interpretet gratiam vite tam sanctæ & innocentis, ut anima nostra in morte digna sit suscipi ejus manibus. Non deerit orationibus nostris, quia ad Dei gloriam & nostram salutem se libentissime impendit: Olim in monte Horeb Moysen intravit in suo officio: Sanctum Bonifacium Germaniæ nostræ Apostolum animavit ad prædicandum Verbum Dei: Sancto Cononi Instructor fuit devotionis erga SS. Eucharistiam: Belliduci Josue adiuvit, dum populum introduxit in terram promissam: igitur & nobis non deerit in morte, ut nos introducat ad patriam caelestem. 3. S. Michael in die iudicii præferet Crucem, in qua redempti sumus. Rogemus ergo per S. Archangelum Dei gratiam, & vitam agamus tam sanctam, & innocentem, ut illa die Crucem Redemptoris nostri, non cum lætu, sed cum læticia intueamur. Vide Barz. Sermon. 31. num. 38. Item Corn. a Lap. Exod. c. 3. v. 2. &c.

Adversitates dulces sunt, non amaræ.

2. Bonum est tibi cum uno oculo in vitam intrare, quam duos oculos habentem, mitti in gehennam, Matth. 18. Plurimum interest imaginatione, & bona voluntate! Homo subtristis, & tetrica indolis amarum potionem cum lactu & nausea sorbet, quam alius excitati genii cum risu & læticia ebibit. Par ratio se habet in adversitatibus hujus sæculi: unus tristatur, alter lætatur: cuius rei ipse Christus Dominus nobis exemplum.

plum dedit, dum Passionem suam, quam Propheta Mari comparant, in horto Oliveti Calicem vocavit. Imitare exemplum, mi Christiane, & adversitatem tuam, quam ut integrum mare exhorrescis, ut calicem tibi imaginare. Quomodo id facere possim? Edocebo modum, dabo rationes; quia revera, si vis, sub adversitatibus magna bona deliteant. Percipe! 1. Dulcis est, non amara tribulatio, si respicias culpam quæ remittitur! certum enim est, quod per adversitatem unius horæ, quam patienter, & fortiter pro Deo sustines, plus de reatu peccatorum extinguere possis, quam per preces, & pia opera nescio quæ & quanta. Modum sic alleviandi malum docuit iterum Christus dicens, Calicem, quem dedit mihi Pater, non Judas, non Scribæ, non Pharisei: ita & tu crede, hunc calicem tibi propriatum esse ab amantissimo Deo, non ab inimico persecutore. 2. Dulcis non amara est tribulatio, si respicias Gratiam quæ immittitur; certum enim est, quod per crucem amore Dei exantlatam, gratia tam actualis, quam sanctificans duplo, triplo in te augetur. Præterea hoc habet ista gratia, quod a peccato, malo maximo te præservet: Ille in Evangelio cæcus natus est, non quia peccavit, sed ne peccaret. Abimelech Rex per infirmitatem corporis præservatus est, ne violaret Saram. Balaam, quia ex lapsu alinæ pedem attrivit, reversus est a maledictione quam cogitabat. (Vide Speranz. punct. 42.) 3. Dulcis est, non amara tribulatio, si respicias Gloriam, quæ promittitur. Hæc gloria nunquam magis æstimatur, nunquam magis desideratur, quam in adversis! Sanctus Augustinus dicit, dum res omnes illi prospere fluebant, illam parum attendit, verum cum doloribus stomachi fuit cruciatus, ad Baptismum festinare cepit. Et Christus ipse in hodierno Evangelio monet, & hortatur: Bonum est tibi cum uno oculo in vitam intrare, quam duos oculos habentem mitti in gehennam igitur! &c. En rationum momenta, quæ mirum quantum dulcorant amaritudinem tribulationum! Vide Tit. Adversitas! Item P. Segneri Manna an. 22. Aprilis n. 2.

Peccatum terribilia damna causat peccatori.

3. *Ve mundo a scandalis!* Matth. 18. Imagines S. Michaelis Archangeli factis declarant, quam pugnam ille habuerit contra rebellium Angelorum antesigna-
D. Claus Spicili, univers. Para III,

num, quem ob peccatum ambitionis ex celo in infernum precipitavit. Infelix Lucifer, unde excidisti, quid perdidisti, quo pervenisti? consideremus Dilectissimi, quantis bonis peccatum mortale hominem privet, & quanta damna misero inferat. Audite, obfuscescite! 1. Peccatum summum est, & infinitum malum, quia offendit summum, & infinitum Bonum; inprimis privat peccatorem gratiâ & amicitia Dei, quæ majus bonum in mundo non extat, si miserrimum, pauperissimum, assistitissimum, abjectissimum in toto mundo, felix sum pro regibus terræ si Dei gratiam habeam! pro hac gratia Sancti Martires vitam dederunt, & certe dedissent millenas! (Vide Tit. Gratia.) 2. Per peccatum perduntur omnia merita hæcenus collecta: ponamus hominem, qui merita omnium Apostolorum, Martyrum, Confessorum, & Virginum habere, & commotum, quo peccat, perdit omnia, & audite a Deo debet, velut fatuus Virgines: Nescio vos! (Vide Barz. Ser. 5. n. 24. & seq. Item P. Segneri Hom. Christ. Dific. 13. n. 5. & seq.) 3. Per peccatum amittit homo merita Christi Redemptoris, cum fere in modum, ac si Christus pro eo nunquam fuisset mortuus. (Vide Tit. Peccator.) 4. Per peccatum perdit homo jus ad hereditatem caelestem, expungitur nomen ejus & libro vite, inscribitur in catalogo damnatorum & in æternum (nisi Deo miserante respiciat) in inferno est inimicus Dei. Quis non exhorrescat? Vide Tit. Peccatum, Peccator, &c.

In Festo SS. Apostolorum Simonis & Judæ.

De qualitatibus & merito amoris proximi.

Hæc mando vobis, ut diligatis invicem. Joann. 15. Artificiosus fuit calamus, qui totam Homerum Iliadem in nuce scripsit: Artificiosum penicillum, quo tota Christi Passio picta fuit in quinque anguib; lævæ manus; Artificiosum scalpulum, quo sculpta fuit rheda cum quatuor equis, tam exigua, ut sub ala muscæ potuerit occultari. Sed artificiosior lingua, qua vetus, & novum testamentum unico verbo expressit: Dilige! Omnia, quæ præcipit Deus, ait S. Gregorius, fundantur in amore. Atque ut nemo sibi falso persuadeat, se amare proximum, sciat, quod amor hic triplex sit: *Naturalis*, qui oritur ex pro-

penfione naturali, aut fimilitudine morum. *Virtuosus*, & vitam laudabilem. Et denique *Supernaturalis*, qui unice amat propter Deum, hinc est perfectus, & praeceptus amor, & iterum tres habet proprietates, videlicet, ut fit beneficus, universalis, & constans. Loquamur diffusius: 1. Amor proximi debet esse *Beneficus*, & quidem sine interesse proprio; nam bene facere remuneraturis, affectus avaritiae est: solum procedere debet hic amor propter Deum. Perse femel in anno extinguere solebant omnes ignes in toto regno, excepto igne in aula regis, a quo deinde omnes ignes iterum reaccendi debebant: Ita amor nosse a nullo alio accendi debet, nisi ab igne amoris Divini: hic amor non habet illud meum, & tuum, sed amet pure sicut Christus dilexit nos, sine propria utilitate, &c. 2. Amor proximi debet esse *Universalis* sine exceptione: si unus excludatur, verus amor non est, quia amandi motiva sunt universalis. Si dicas, amo omnes praeter illum aut istum, quia est homo crudus & absurdus; ipse sibi imputet, quod amari non possit: cruda est haec & absurda exceptio, qua non tam proximi quam tuum vitium accusas: defectus est penes te; sicut aeger febricitans conqueritur, nimium calorem esse in lecto, cum tamen calor omnis sit in aegrotante: ita quaeris virtutem in alio, qui in te ipso deberes, &c. 3. Amor debet esse *Constans* tam in prosperis, quam in adversis. Si proximum solum amas dum felix est, e contra in infortunio, in paupertate, in persecutione deseris, amor tuus fucatus est, & mercurio metallorum infidelissimo similis: Mercurius amicissime adhæret auro, quamdiu aurum est, sed cum illud in fornacem projectum ignescit, fugit & violenter per caminum erumpit. Sic amor non est, qui tantum amat in prosperitate, & in adversitate fugit, &c.

Peccata Christianorum graviora quam infidelium.

2. *Si non venissem, & locutus fuisset ei, peccatum non haberent.* Joann. 15. Rusticus quidam inculta indolis homo in publica platea Virum e prima nobilitate aut Magistratu insignem, palmari injuria, luto, sputo, & verbis inhonorat. Obstupescit Vir gravis & innocens, in terrogatque injuriatorem, Nosti me? quis ego sim? Rusticus negat, inquitens,

Non novi; sicque ob ignorantiam, & stupiditatem impune dimittitur. Quodsi autem convincatur novisse offensum, injuria ferro, & igne vindicatur. En! ignorantia delictum minuit, noticia autem & agnitio aggravat. Et hoc est, quod Christus Dominus hodie exprime voluit, hoc effato: *Si non venissem, & locutus fuisset eis, peccatum non haberent.* Et ego ex his verbis veritatem eruo proflus terribilem, nempe, peccata Christianorum, qui ex doctrina fidei alissimorum rerum caelestium cognitionem habent, longe esse graviora, quam infidelium, & haereticorum rudium & stupidorum. Vultis, ut hanc veritatem solidius probem? Probabo. 1. Peccatum Christianorum gravius est, quam infidelium propter gratiam & beneficium Vocationis ad fidem! Mi Christiane, Deus ex mera misericordia te pra mille millibus praelegit, & in Sacramento Baptismi quasi his verbis inaudoravit: Ego confituro te, ut sancte mihi servias, & compenses injurias, quas ab infidelibus & a peccatoribus quotidie patior. Quodsi, mi Christiane, non minus impie vivas, quam infideles, certus esto, quod unicum peccatum tuum, magis affligat Deum, quam decem alia infidelium, sicque erumpat in illas querimonias: Si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem utique, sed tu homo unanims & notus meus! 2. Peccata Christianorum sunt graviora quam infidelium, propter millena beneficia a Deo accepta v.g. piam educationem, instructionem per verbum Dei, participationem sacramentorum, praesentiam SS. Eucharistiae, aliaque non tantum communia, sed etiam particularia &c. 3. Peccata Christianorum sunt graviora quam infidelium, propter scandalum, si Christiani viverent prout deberent, certe bono virtutis exemplo infideles, & haereticos ad sanctam salvificam fidem traheret: verum cum vitam non minus sceleratam agant, quam illi, contemptum legem Christi, putantque, quod Christiani nihil singularare habeant in doctrina, cum nihil singularare habeant in vita, &c. Vide Barz. ferm. 40. Item Tit. Peccatum, &c.

Excusationes peccati nihil valent.

3. *Excusationem non habent de peccato suo.* Nihil familiaris peccatori, quam excusare peccatum: *Ustatum est generis humani vitium*, ait S. Gregorius, *peccatum latendo committere, commissum negant.*

ganda abscondere, consilium defendendo multiplicare. (Vide Speranzam puncti. 25.) Aliqui culpam rejiciunt in carnis imbecillitate, alii in tentationum gravitatem, alii in pravas inclinationes, alii in demonis infidias, alii demum in ipsam concupiscentiam. (Vide Barz. ferm. 20. n. 17. Et ferm. 24. n. 1. & seq.) Verum de his sciendum, 1. Excusationes omnes in genere nihil valere apud Deum: ille excusationes has omnes ab aeterno praevitit, & tamen legem suam sancire non desistit. Primus peccator, nempe Adam in paradiso jam fuit huic infirmitari obnoxius: excusavit peccatum: Mulier quam dedisti mihi, me decipit: sed male ipsi cessit audacia, quia, ut ait S. Augustinus, culpando uxorem & culpam transferendo in auctorem, auxit potius crimen, quam minuit. Si ingenua humilitate crimen confessus fuisset, ait idem S. Augustinus, forsitan e paradiso non exulasset: Sic res fe habet de omnibus excusationibus in genere. (Vide Barz. ferm. 33. n. 2. & ferm. 38. n. 5.) 2. Et in specie eorum, qui peccatum excusare contendunt Concupiscentia: quia haec adeo non nocet, ut potius profit ad spirituale certamen. (Vide Barz. ferm. 33. n. 11.) Dicis: Concupiscentia est radix, & fomes millenorum peccatorum! Respondeo, Est, sed non sua, sed conscientiae culpa: si equus petulans dejectat sefforem, culpa non est equi ratione carentis, sed imperici sefforis, &c. Vide Tit. Concupiscentia, &c.

In Festo Omnium Sanctorum.

Adversitates mundi leves sunt intuitu caelestis gloriae.

2. *Gaudete, & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in caelis.* Matth. 5. Mysteriosus plane, & profunda consideratione dignissimus est discursus, quem Christus Dominus, post gloriosam suam ascensionem, cum Discipulis cunctibus in Emmaus incognitus conversit. Loquebantur illi de passione & morte Divini sui Magistri, & hic, qui sub specie peregrini fe illis adjunxit, interrogabat eos: *Qui sunt hi sermones!* Admirabundi illi respondebant, tu solus peregrinus es, & ignoras cruentam tragediam, ac tormenta, quae elapsa septimana in Urbe Hierusalem Crucifixus ille sustinuit: Dissimulabat adhuc omnia Christus, & interrogando subinferebat.

*Quae? id est, quoniam ergo tormenta sustinuit? Mirabilis haec est, & imperceptibilis interrogatio, quia Christus indicare voluit, quod intuitu gloriae corporis, quae defacto frueretur, vel jam oblitus esset tormentorum, quae passus est, vel illa omnia pro modico, aut nihilo reputaret. En mi Christiane, fe gloriam illam suspicias, quae te exspectat in caelis, jam quidquid in hac vita agis aut patieris, parvi pendes. (Vide Barz. ferm. 30. n. 39.) Demonstro, quod afo Patriarcha Moyses accurate describit aeternam Proregis Egyptii Joseph, dicens, quod vixerit centum, & decem annis. Quare hoc? Notate, Josephus in carcere detruhus est, quando erat septendecim annorum, & Prorex Egyptii factus est, dum erat annorum triginta, ut ergo indicaret Moyses, quod tantum tredecim annis fuerit in arumnis, & octoginta annis in summa felicitate, accurate calculavit ipsius aetatem, nimirum, ut subiungit Chrysofostomus, majora sunt praemia, quam labores. (Vide Barz. ferm. 30. n. 32.) Quot annos numeras mi Christiane? triginta, quadraginta, quinquaginta? an haecenas Deo servisti, peccata fugisti, gratiam Domini potui! adeoque calum speras? Spero omnino! O quam exigua sunt tua merita ad calix praemium, quod est aeternum! Sed inquis, arduum est in angusta mandatorum semita sine offensa progredi! Audi Davidem! Ille mortalitas hujus vitae cursum, brevi tempore praetererunt, considerans, exclamat: *Latam mandatum tuum nimis!* quid est, quod viam mandatorum latam dicat, quam tu arctam aut mentionem fecit, *Omnis consummationis vici finem!* qui finem vitae, sive beatum, sive infelicem considerat, viam mandatorum observatu facilem, & amaran sibi proponit, & omnes difficultates laetus superat. (Vide Barz. ferm. 30. n. 34.) Age ergo suplice calum, & hujus intuitu in omnibus vince te ipsum. Dic tibi ipsi ad exemplum S. Job: *Pepigi factus cum oculis meis e foedus cum auribus meis, foedus cum corde meo, quod nihil sensuete aut delectabile yelim illis admittere; quia haec omnia eminenti inventiam, cum Deum memia videro.* Vide Barz. ferm. 30. n. 28. &c.*

A via. cali. aberrant peccatores.

2. *Quis ascendet in montem Domini, aut quis habit in loco sancto eius.* Pl. 23. Dicite Dilectissimi, ubi via recta & se-

cura in cælum? Mirabilis interrogatio! Via recta, ac securissima in cælum puto illa est, quam Christus Dominus, & Sancti ejus nobis præverunt; ideo habemus libros, quibus eorum vita describitur, habemus imagines, quibus eorum facta nobis ante oculos ponuntur. Scipio generosissimus Belli dux fatetur, quod stimulum bellicæ suæ fortitudinis fuisse, ex intuitu statuarum, quas antiquis Herolibus Roma in laudis memoriam posuit. Ita & nos, ait S. Gregorius, qui fonte Baptismatis imbuti sumus, utriusque testamenti auscultare debemus historias, ut Sanctorum vitam, & facta imitemur. (Vide Barz. ferm. 45. n. 3. & seq.) Hæc est via recta, & secunda in cælum! An vos, dilectissimi, aliam scitis? Videamus Viatores per hunc mundum itinerantes? 1. En! ibi turba eorum, qui eræta cervicæ, & superciliosa facie magnis gressibus inambulantes, ad honorum fastigia eluctari anhelant, sua dicta pro oraculis haberi, sua facta laudibus super sydera extolli cupiunt; an hi viam cæli tenent? Non puto! Sancti contrariam viam humilitatis tenuerunt! S. Gregorius, Petrus Cælestinus, Ambrosius, Thomas Aquinas, Philippus Neri tam pertinaciter dignitates recularunt, quam mundani illas affectarunt, obierunt munia abjectissima & cupierunt a mundo contemni, ac pro stultis haberi. Cur autem ista? Ad exemplum Christi, qui licet fuerit Rex Regum, usque ad consortium jumentorum in stabulo, usque ad pedes Apostolorum, usque ad infamiam crucis se se abiecit. (Vide Tit. Humilitas Sanctorum.) 2. Video aliam turmam eorum, qui divitiis per fas & nefas inhiantes, bona terrena corradunt, & tum fe demum felices reputant, cum marfupia & citæ eorum auro, argentoque turgent. An hi viam cæli gradiuntur? Multo minus! Sancti contrariam viam tenuerunt, in paupertate, in fame & siti vitam miseram duxerunt, ad imitationem Christi, qui a natiuitate usque ad mortem fuit pauperissimus, a paupere Virgine, & paupere fabro nutritus, denique in cruce mortuus, ubi non habebat, ubi caput reclinaret. 3. Video tertiam turmam eorum, qui edunt, bibunt, ludunt, & cantantes ac tripudiantes petulant, & procurant. An hi viam cæli invenerunt? Omnium minime! Sancti contrariam viam elegerunt, mori potius parati, quam vel minimum hujus peccati maculam admittere, scientes, quod Christus Dominus

in passione sua per totam noctem acerbissima tormenta passus sit, ut luat peccata hominum, quæ nocte fiunt, &c. Vide Tit. Castitas. Item Speranz. punct. 14. Item Barz. ferm. 45. &c.

Christianus qualiter vivere debeat, ut saluus fiat.

3. Siquis vult venire post me, abneget semetipsum & tollat crucem suam, & sequatur me. Mirari nunquam satis potui illud Christianorum genus, qui nec frigidum, nec calidam vitam ad mundi genium vivunt, suæ voluntati nihil denegant, dies joviales sibi procurant, inter commoditates corporis, inter risus, convivia, tripudia continuo versantur, pericula peccati parum curant, & si prolapsi sunt, per unam contritiunculam rem omnem compositam esse arbitrantur, de cetero cruce, adversitates, injurias damnant, & execrantur: Verbo, laxissimum vivunt, & tamen cælum sibi imaginantur ut certum, hos, inquam, semi-Christianos non possum facis admirari, vel enim Christus & Sancti omnes errarunt, vel isti errant. Quomodo ergo Christianus constitutus esse debet, ut cælum sperare possit? 1. Sepsim debet immunes servare ab omni peccato, mandatis obedire, passiones subjugare, corpus mortificare, voluntati suæ resistere &c. 1. Proximus debet diligere sicut seipsum, illi in necessitate succurrere, a peccatis cohibere, errantem corrigere. 3. Deum debet amare super omnia, illius amore ad verba pacienter sustinere, Christum & Sanctos imitari! Sed in quo consistit hæc imitatio? Audi verba Redemptoris: siquis vult venire post me, abneget semetipsum, tollat crucem suam, & sequatur me! Hoc omnes Sancti fecerunt, præter hanc viam non datur alia in cælum! &c. Vide Tit. Sancti: Beatitudo: Adversitates &c.

In Festo S. Martini Episcopi.

Quomodo opera bona per sanctam intentionem dignificanda.

1. Si oculus tuus simplex fuerit, totum corpus tuum lucidum erit. Luc. 11. Commune adagium dicit: Intentio indicat omnes. Id, si in ulla alia re, certe in vita Christiana, & spirituali maxime valet: ut opus aliquod cæli corona dignum sit, non sufficit, ut secundum se sit bonum, nec ut operans sit in gratia Dei.

sed ut ad Dei honorem, & beneplacitum elevetur. Sicut frustum argenti, cæli in se æstimabile, si est in Principis signatum non fit, ad mercandum non valet; ita opus tuum de se bonum, si sancta intentione careat, ad cælum inutile est, id quod intelligi quodammodo potest per textum allatum: Si oculus tuus simplex fuerit &c. Loquamur de doctrina bonæ intentionis, quæ Christiano in paucis est utilis, & necessaria. Nota igitur 1. opera, quantumvis magna, ex te coram Deo æstimabilia non sunt, sed solum talia fiunt ex intentione; Deus enim non opus sed voluntatem, non manum, sed animum aspicit: Et hæc fuit ars omnium Sanctorum discedendi in meritum, quibus nonnunquam etiam Martyres præferunt; semper enim versantes in præsentia Dei, omnes habitus, omnes arteriarum pulsus ad Deum elevarunt. Nam Nota 2. Opera cuiusvis status, officio aut conditioni propria, imò etiam opera naturæ necessaria, ut comedere, bibere, dormire possunt per intentionem ad insignem meritum elevari; atque in hoc fenestru dicit S. Hieronymus: Sanctis ipse etiam somnus est oratio. Hinc Nota 3. Inaniter conquirit multos, qui dicunt, sum vilis opifex, non possum, sicut Monachi proluxe orare, elemosinas facere, consequenter nec grandia merita colligere! Erras, quisquis ita sentis; ipsa quotidiana artificis opera, alendæ familiæ necessaria, quamvis vilia sint, per sacras intentiones ad tantum meritum elevari possunt, quantum est integerrima Oratio, aut profusissima erga pauperes misericordia. Dic, quis major coram Deo fuit Moyses aut Elias? sine dubio ais, Moyses, qui Pharaonem miraculis terruit, dum econtra Elias ignotus, & ignobilis latuit! Et tamen in monte Thabor non minus Elias, quam Moyses gloriosus apparuit. En opera in oculis hominum vilia adeo possunt dignificari, ut Deo non minus placeant, quam opera excellentissima in æstimatione hominum. Nota tamen 4. Sic opera quantumvis dignificata offerenda esse Deo in unione meritorum Christi & Sanctorum; Hæc est vera chrysopeja seu ars conscientiam aurum, quo cælum emittit. Vide Tit. Intentio bona &c. Et tale opus meritorium fuit elemosina dimidii pallii, quod S. Martinus pauperi porrexit, id quod sanctum hunc magnum fecit coram Deo, & hominibus, &c.

Superiores velut oculi invigilant bono subditorum.

2. Lucerna corporis tui est oculus tuus: Si oculus tuus simplex fuerit, totum corpus

lucidum erit. Luc. 11. Quod oculi sunt in corpore, hoc Superiores sunt in tota communitate; & Patres-familias in domibus privatis: Sicut oculi totum corpus regere, manus dirigere, pedibus præire, viam monstrare, & pro toto corpore vigilare, mala illius avertere, & bona promovere debent: ita id ipsum Superiorem & Patrum-familias officium est, de quo fvo tempore Divino Judici gravem rationem reddere, & vel præmium, vel supplicium æternum expectare debent. Proficuum hanc comparationem, & videamus, quousque hoc officium sese extendat. 1. Oculi non sibi solis, sed toti corpori vigilant, & dormiunt: Ita Superior aut Paterfamilias non sibi soli vivit, sed patræ, amicis, filiis, & subditis: horum commune emolumentum præbere debet privato, suæque cura ac labore utilitatem horum omnium promovere: sicut Jacob in servitio Labani tam sedulam habuit curam gregis, ut diceret de seipso: Fugiebat somnus ab oculis meis; ita Superior pro communitate, Paterfamilias pro familia vigilare, primus furgere, ultimus cubitum concedere debet. 2. Oculi non seipsum, sed alios intuentur: Ita Superior, & Paterfamilias non suum bonum, sed subditorum querere debet: si avarus sit, & detestere cupiat, & ipse & subditi fient virtute pauperes. Jethro inter alia fuisse Moysi, ut in capita aliorum constitueret Viros ab omni avaritia alienos; hinc Alcamenes Spartanus rogatus, cur munera oblata non accepisset; respondit, si accepissem, cum Lege Dei pacem habere non potuissem. &c. 3. Oculi tam sunt delicati, ut quævis parva macula in illis pro magna reputetur: Ita superiores & Patresfamilias ab omni nece caveant; quia, ut ait Tridencium, Integritas præcedendum, est salus subditorum: Moyses, ubi a Deo constitutus est Superior populi, fulgore coruscavit: ita quilibet, qui præest, subditis, abique ulla macula, virtute præluere debet. (Vide Tit. Judices, Prætores, Patresfamilias.) Has omnes regulas accurate observavit S. Martinus; hinc a S. Damiano dicitur fuisse Bonus Miles, Mellior Monachus, & Optimus Episcopus: Laudes ejus plena est terra, &c.

Ex uno opere bono, aut malo potest dependere æternitas.

3. Si oculus tuus simplex fuerit, totum corpus lucidum erit, si autem nequam